

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

Lausunto

1 (3)

09.08.2024

ÖFPL/158/05.00.03/2024

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

Lausuntopyyntönnö 18.6.2024 (VN/18171/2024-MMM-1)

Maanmittauslaitoksen palvelupisteistä ja niiden sijainnista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1088/2018) muuttaminen

Pohjanmaan liitto kiittää maa- ja metsätalousministeriötä (MMM) lausuntopyynnöstä koskien luonnosta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi Maanmittauslaitoksen palvelupisteistä ja niiden sijainnista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1088/2018) muuttamiseksi. Maanmittauslaitoksesta annetun lain (1025/2018) 3 § määrittelee, että Maanmittauslaitoksen palvelupisteistä säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Lausuntokierroksella olevassa luonnoksessa esitetään, että yhdeksän Maanmittauslaitoksen palvelupistettä lakkautettaisiin. Esityksessä lakkautettavaksi ehdotettavat palvelupisteet sijaitsevat seuraavissa kaupungeissa: Alajärvi, Huittinen, Ikaalinen, Kemijärvi, Nurmee, Närpiö, Saarijärvi, Salo ja Ylivieska.

MMM:n esityksen perusteita avataan lausuntopyynnön liitteenä olleessa muistiossa. Yhdeksän toimipaikan lakkauttamisella tavoitellaan 2 miljoonan euron säästöjä vuoden 2027 loppuun mennessä vuoden 2023 tasoon (9,6 miljoonaa euroa) verrattuna. Muistion mukaan digipalvelulainsäädännön myötä palvelupisteissä paikan päällä tapahtuva asiointi on menettänyt aikaisempaa merkitystään tietopalvelumuotona. Lisäksi työnteonmalli on Maanmittauslaitoksessa muistion mukaan muuttunut monipaikkaisuuden suuntaan sekä vähentänyt merkittävästi paikan päällä toimistotiloissa tehtävää työnteoa.

Muistiossa tuodaan myös esille, että koko Maanmittauslaitoksen henkilöstö voitaisiin sijoittaa 26 palvelupisteeseen. Maanmittauslaitoksessa jokaisella palvelussuhteessa olevalla tulee lähtökohtaisesti olla virka-/ työntekopaikka. Virkasuhteiselle se on määrätty ja työsoimussuhteisen kanssa asiasta on sovitettu työsoimuksessa. Muistion mukaan tavoitteena on, ettei lakkautettavien palvelupisteiden henkilöstöä irtisanota vaan kaikkien kanssa pystytään sopimaan sijoittautumisesta. Muistiossa todetaan, että palvelupisteiden lakkauttaminen ei vaikuta Maanmittauslaitoksen ruotsinkieliseen asiakaspalveluun ja palvelujen saatavuuteen, vaikka Pohjanmaan vahvasti ruotsinkieliseltä alueelta esitetään Närpiön toimipaikan lakkauttamista.

Pohjanmaan liitto ei sinänsä kyseenalaista esityksen perusteluja Maanmittauslaitoksen palvelujen siirtymisestä käyntiasioinnista entistä enemmän puhelinpalvelun, verkkolomakkeiden, sähköpostin ja chat-palvelun tarjoamiseen. Jotta edellä mainittuja palveluja voidaan tarjota yleisölle sähköisesti, edellyttää se yhä paikan päällä tehtäviä maanmittaustoimituksia. Maastossa tehdään toimitusten maastotöitä ja pidetään katselmuksia sekä toimituksiin liittyviä kokouksia. Keskeiseksi argumentiksi nouseekin muistion johtopäätös toimipaikkojen

lakkauttamisella saavutettavista taloudellisista säästöistä. Muistiossa todetaan varsin ylimalkaisesti, että toimitustuotannon toimitusmatkat voivat lisääntyä jonkin verran. Lakkautusuhan alla olevat toimipaikat ovat esittäneet laskelmia, joiden mukaan yksittäisen palvelupisteen lakkauttaminen aiheuttaisi itse asiassa enemmän lisäkustannuksia kuin säästöjä. Esimerkkinä laskelmissa käytettiin Alajärven toimipaikkaa, jonka lakkauttaminen aiheuttaisi Maanmittauslaitokselle lisääntyviä kustannuksia ja tuottavuuden alentumista noin 69.000 €/v. Lisääntyviä kustannuksia aiheuttavat pidentyneet toimitusmatkat (km-korvaus, päivärahat ja työmatkoihin käytetty työaika) ja siirretystä henkilöstöstä aiheutuvat toimitilakulut. Kun tämä laskelma laajennetaan koskemaan kaikkia lakkautettavaksi ehdotettuja palvelupisteitä, tappio vuodessa olisi jo noin 2,1 m€. Tuottavuuden heikentyminen realisoituisi erityisesti maanmittaustoimituksia tekevän henkilöstön osalta. Lakkautettavaksi ehdotetuissa palvelupisteissä noin 58 % tekee maanmittaustoimituksia, maakuntakeskuksissa vastaava luku on noin 26 %.

Pohjanmaan liitto kyseenalaistaa myös muistion johtopäätöksen siitä, ettei palvelupisteiden lakkauttaminen vaikuttaisi Maanmittauslaitoksen ruotsinkieliseen asiakaspalveluun ja palvelujen saatavuuteen. Närpiön palvelupisteen sijainti keskellä ruotsinkielistä Pohjanmaata on yksi keskeinen syy siihen, että yksikköön on pystytty rekrytoimaan kaksikielistä henkilöstöä. Ruotsinkielisen ja kaksikielisen henkilöstön saatavuus on olennaisen tärkeää kaksikielisten palvelujen jatkuvuuden kannalta. Toimipaikan sijainti Närpiössä luo tähän erinomaiset edellytykset ja se lisää nuorten hakeutumisen todennäköisyyttä alalle. Närpiön palveluyksikkö on pystynyt ottamaan vastaan toisen asteen opiskelijoita opintokäynneille ja harjoitteluun, mikä on edistänyt kaksikielisen pätevän henkilöstön rekrytointia niin Maanmittauslaitokseen kuin muihin julkisen sektorin tehtäviin. Paikallistuntemuksella on myös ratkaiseva merkitys palvelujen laadun ja sujuvien palveluprosessien kannalta.

Suunnittelu valtion käyntiasioinnin kokoamiseksi julkisen hallinnon yhteisiin asiakaspalvelupalvelupisteisiin alkaa Pohjanmaalla vuoden 2025 alussa. Närpiössä on tällä hetkellä asiointipiste, jossa tarjotaan kaupungin, Kelan ja Pohjanmaan TE-toimiston palveluja. Pohjanmaan liiton mielestä on tarpeen selvittää, olisiko Närpiön asiointipistettä kehittämällä mahdollista säilyttää Maanmittauslaitoksen palvelut Närpiössä ja silti saavuttaa riittävät kustannussäästöt ilman edellä esiin tuotuja haittavaikutuksia mm. ruotsinkielisiin palveluihin

Pohjanmaan liitto ymmärtää, että osana valtionhallinnon tuottavuusohjelman toimeenpanoa säästöjä haetaan myös valtiohallinnon alueellisista palveluista. Perusedellytys kuitenkin on, että suunnitelluilla toimenpiteillä todella saavutetaan esitetyt säästöt, ja se osoitetaan asianmukaisilla laskelmilla. Maa- ja metsätalousministeriön luonnos maanmittauslaitoksen toimipaikkojen lakkauttamiseksi ei Pohjanmaan liiton mielestä täytä näitä ehtoja. Pohjanmaan liitto kehottaakin maa- ja metsätalousministeriötä esittämään omat tarkemmat laskelmansa toimipaikkojen lakkauttamisella saavutettavista säästöistä. Vaihtoehtoisia kustannuksia ei voida näin tärkeän asian yhteydessä ohittaa toteamuksella, että ne voivat lisääntyä jonkin verran. Lisäksi luonnoksen johtopäätös säästötoimenpiteiden olemattomista vaikutuksista ruotsinkieliseen asiakaspalveluun ja palvelujen saatavuuteen vaati lisäselvityksiä. Pohjanmaan liitto kehottaakin maa- ja metsätalousministeriötä vielä vakavasti harkitsemaan esitettyjä muutoksia Maanmittauslaitoksen palvelupisteisiin.

Österbottens förbund – Pohjanmaan liitto

Mats Brandt

Kimmo Riusala

Österbottens förbund – Pohjanmaan liitto
PB 174 • PL 174
65101 Vasa • Vaasa

Sandögatan 6 B • Hietasaarenkatu 6 B
65100 Vasa • Vaasa

info@obotnia.fi • www.obotnia.fi
FO-0970063-6 • Y-0970063-6

maakuntajohtaja

aluekehitysasiantuntija